

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 13. štev., „Slov. Gospodarja“.

L. 1884.

27. marcija.

Štev. 99.

Slabo gospodarstvo s senom in gnojem.

Ne morem tajiti, da mnogokrat prisilijo denarne zadrege gospodarja, da proda naj bolj-šo kravo iz hleva, le da se reši tožbe od strani upnika ali eksekucije za stare davke. Vendar pa se godi po naši deželi posebno v nekterih okrajih silno slabo gospodarstvo in znane so mi vasi, katere večinoma vse seno prodajajo, torej le malo živine in še to zelo revno redijo. Prav tako prodajajo gnoj prav za prav bi moral reči, zamétavajo gnoj, ker ga prodavajo. Nič bolje se ne godi s pepelom, tem neprecenljivim gnojem za senožeti katerega zvrhani mernik prodajajo za en groš! Koliko bi pač pepel in posebno gnoj hlevski doma zalegel, koliko več bi sena pridelali, ko bi z onim za take ničeve cene prodanim gnojem in pepelom gnojili travnike, senožeti in deteljšča. Smelo morem trditi, da bi še enkrat toliko sena spravili skupaj in da bi zamogli potem podvojiti število govede, katera ima dandanes tako visoko ceno, da se pač sme reči, kdor si sedaj s živinorejo ne more pomagati, ta je sploh nesposoben za gospodarstvo. Količ kaj prida voličev, velja par blizo 200 fr.! Triletna voliča pa veljata 300 goldinarjev. Prav tako je s kravami, ker mlekarški fini izdelki se zamorejo za prav poštene cene prodajati. Za Boga voljo nikar ne ravnajte tako maloprevidno, skrbite da ostanejo zemlje saj v enaki, če ne v večji rodovitnosti, vse to pa zamoremo le z gnojem doseči. Štedi rajši kar le moreš, da tiste borne groše drugod dobiš, katere si sicer skupil za prodani gnoj in pepel, z gnojem boš bogatiše pognojil njive, s pepelom in gnojnico pa gnojil travnikom. In kako zapravljivo pač ogromna večina kmetovalcev ne ravna z gnojnico in scalnico v hlevih! Redka je štala, v kateri bi našel primerno urejeni jarek za zbiranje in odpeljavanje živalske scavnice v posebno gnojišno jamo, v katero naj bi se stekala gnojnica tudi iz gnojišča, katero je splošno kaj malomarno napravljeno in oskrbovano. Pač pa se toliko hasljiva gnojnica očeja po cestah v namen morda, da bi bolj raslo kamenje, katerega imamo morda še premalo? Ne tožimo vedno, da slabo gre, ampak pomagajmo si sami in skrbimo, da iz sleherne stvari umemo pridobiti si kak dobiček in gotovo v umnem gospodarstvu z gnojem, gnojnico, pepelom itd. našli bomo zdatno pomoč za povišanje pridelkov. Če bomo pridno zbirali vso gnojnico in gospodinje pa

skrbno spravljale pepel, pepeluško, saje, kosti itd. ter s temi snovmi gnojili travnike, zagotovljeni smemo biti, da bomo ne le več ampak tudi dokaj tečniše klaje pridelovali, saj ste pač zapazili, kako močno se kar sama razraste deteljica po senožeti, katera se je pepelila. Zbirajmo vse odpadke, kakeršni se v kmetiji sploh nahajajo, n. p. blato iz dvorišča, smeti, plevel, trske, tnalovino, žaganje, blato iz bajerjev, iz cest, kri, kosti, čeva itd. vse ima ko je sprsteno, dobro gnojilno moč. Ne pozabimo, da gnoj je os, krog katere se vrti poljedelstvo in kdor umniše gnoji, toliko boljših in obilniših pridelkov navadno ima.

Pa tudi prodaja sena naj se omeji, kolikor je le naj več mogoče; naj umniše je, če se vse seno doma porabi za živino, od katere dobivamo pri današnjih cenah gotovo lepih dohodkov in obilno gnoja, zopet s katerim zamoremo bogato gnojiti in tako zagotoviti si, da naše zemlje ostanejo vedno rodovitne.

Le tisti gospodar, ki vse seno doma pokrmi in ves gnoj porabi za lastno kmetijo, resnično umno ravna in ni se mu bati ubožanja svoje zemlje.

Gospodarski list.

Ravnila, po katerih treba spalnice in stanice prevetrovati.

Spalnica je prostor, kateri glede na ponavljanje zraka največ pozornost zahteva. Kdor je tako srečen, da imade posebno spalno sobo za se, ta naj okna v spalnici, če le mogoče do tega časa, ko gre v postelj, odprta pušča. Za zdrave ljudi, vsaj po leti se svetuje, da se tudi po noči gornji krili oken odprti puščate. Kdor bi pri prvi poskušnji bil prebojazljiv, ta pa naj rolete spusti, pa ne naravnost na doli, ampak poševno proti notrajni sobi.

Ako stoji spalnica s stanicami v zvezi, se nasvetuje, da se duri odprte puščajo. V nezanečenih sobah spati je najbolj zdravo, ker s hladnejšim zrakom, kateri je bolj gost od toplega zgretega, človek z vsakim dihlejem več kisleca v se potegne. Kdor si mora ali zaradi bolehnosti ali zaradi drugih zdravstvenih ozirrov spalnico netiti dati, naj porabi za to peč, ki se da od znotra kuriti, če mogoče tako imenovano peč samovravnačo, od ktere se ni treba